

הכנסת העשרים

יוזמים: חברי הכנסת

יעל גרמן
יעל כהן-פארן
דב חנין
סתיו שפיר
מוסי רז
לאה פדידה
איל בן ראובן
יוסי יונה
קסניה סבטלובה
מיקי רוזנטל
מאיר כהן
חיים ילין
מרב מיכאלי
איתן ברושי
נחמן שי
מיכל רוזין
אילן גילאון
מיקי לוי
אלעזר שטרן

5656/20/פ

הצעת חוק לתיקון פקודת היערות (הגברת ההגנה על עצים בוגרים), התשע"ח-2018

תיקון סעיף 15 .1 בפקודת היערות¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 15, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

¹ חוקי אי"י, כרך א', עמ' (ע) 600, (א) 710.

(ב) הודעה על החלטות כאמור בסעיף קטן (ב) תפורסם על חשבון מגיש הבקשה לרישיון, על גבי שלט שיוצב בשטח הציבורי הנגיש הסמוך ביותר, במיקום ובאופן שיקבע פקיד היערות, למשך תקופה של ארבעים וחמש יום לפחות; ההודעה תכלול את פרטי העצים ומבקש הרישיון, את ההחלטה ונימוקיה ואת תנאי הרישיון, וכן את תאריך מתן הרישיון, והמועד האחרון להגשת הערר; העצים המיועדים לכריתה או להעתקה מכוח ההחלטה יסומנו באופן שיקבע השר.

(2) לא קוימו ההוראות הנוגעות לפרסום בשטח שבו חל הרישיון כקבוע בסעיף זה – תיחשב ההחלטה על מתן הרישיון כבטלה, אך ניתן יהיה להגישה מחדש.

(3) על החלטות כאמור בסעיף קטן (ב) ניתן להגיש ערר בתוך 45 ימים לפקיד היערות הראשי במשרד החקלאות ופיתוח הכפר; במקרה של הגשת ערר ידחה מועד מתן הרישיון עד לאחר מתן החלטה סופית בערר.

2. תיקון סעיף 15א בסעיף 15א לפקודה, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) בזמן ביצוע הכריתה או ההעתקה, יחזיק מקבל הרישיון את הרישיון בחזקתו, ויצונו לכל דורש."

3. תיקון חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965², בסעיף 83ג – והבנייה

(1) בסעיף קטן (ב), במקום "באופן שיקבע שר האוצר" יבוא "ועצים שצפויים להיפגע כתוצאה מביצוע התכנית יסומנו בסימון נפרד, הכל כפי שיקבע שר האוצר";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "מכלול השיקולים התכנוניים" יבוא "ולא תופקד תכנית כאמור אלא לאחר שהתקיימו הוראות סעיפים 15 ו-15א לפקודת היערות, והתנאים שקבע פקיד היערות ברישיון מכוח סעיפים אלו הוטמעו בהוראות התכנית."

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרתה של הצעה זו לשפר את ההגנה הניתנת לעצים בוגרים ולאילנות, תוך שמירת האיזון בין אינטרס ההגנה על העצים לבין אינטרסים מנוגדים, לרבות באמצעות יידוע הציבור הרחב בנוגע לזכויותיו לשמירת העצים הנתונים בסכנה, והבטחת מימוש הוראות פקודת היערות במסגרת הליכי התכנון. כידוע, לעצים בוגרים תפקיד חשוב ביותר בסביבת החיים האנושית, הן במתן צל במדינה שהשמש קופחת בה לפחות מחצית מהשנה, הן בתרומה ויזואלית של "ירוק בעיניים" במיוחד בנופים האורבניים

² ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

המתכסים אספלט ובטון, והן, כפי שמלמדים מחקרים שונים, בתרומתם לבריאות ולאיוון הנפשיים של בני האדם שחיים בקרבתם.

למרות ההוראות הברורות הקיימות בעניין זה בפקודת היערות, בשנים האחרונות אנו נתקלים שוב ושוב במקרים בהם נכרתים עצים ללא הצדקה נראית לעין, או שתכנון וגיבוש תכניות פיתוח אינם לוקחים די בחשבון את הצורך בשמירה על עצים ותיקים ונותני צל.

אחת הדרכים החשובות לאזן בין האינטרס של שמירת העצים לבין אינטרסים שונים שמביאים לפגיעה בהם, היא להבטיח את יידוע הציבור הרחב בנוגע לזכויותיו לשמירת העצים הנתונים בסכנה. לשם כך מוצע ליידע את הציבור מראש בנוגע לכוונה לפגוע בעצים, וזאת תוך סימון העצים שמבוקש לכוותם, הצבת הודעה ברורה בשטח המיידעת את האזרחים בנוגע לזכותם להגיש ערר נגד הכריתה, וכן קביעה ברורה שאין לפגוע בעץ כל עוד לא ניתנה החלטה סופית בעניינו של פקיד היערות הממונה על כך.

בנוסף, כדי להבטיח את ההתאמה הנדרשת בין חוק התכנון והבנייה לבין פקודת היערות, מוצע לתקן בתיקון עקיף את סעיף 83 לחוק התכנון והבנייה, המסדיר את התכנון הנוגע לעצים, כך שיהיה ברור שגם בהליכי תכנון חלה חובה לקיים את הוראות פקודת היערות. נוסח הסעיף הנוכחי לא רק שאינו מבטיח זאת, אלא אף יוצר אי בהירות שעלולה להיות מנוצלת לרעה. התוצאה היא שלא פעם מתבקשים פקידי היערות לאשר כריתת עצים מכוח תכנית שכבר אושרה, דבר שפוגע בעצמאות שיקול הדעת שעליהם להפעיל מכח סעיף 15א לפקודת היערות. הבטחת הזיקה בין שני החיקוקים כפי שמוצע אמורה לפתור בעיה זו ולהבטיח לעצים את ההגנה הנאותה שהם – וכלל הציבור הנהנה מהם – ראויים לה.

הצעת החוק נוסחה בסיוע המחלקה המשפטית של "אדם טבע ודין – אגודה ישראלית להגנת הסביבה (ע"ר)".

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

ו' באב התשע"ח – 18.7.18